
تفسیر نمونه جلد ۶ صفحه ۴۲۹

آیه ۱۶۷-۱۶۸

آیه و ترجمه

و اذ تاذن ربك لیبعثن علیهم الی یوم القیمة من یسومهم سوء العذاب ان ربك
لسریع العقاب و انه لغفور رحیم ۱۶۷
و قطعنهم فی الارض اءمما منهم الصلحون و منهم دون ذلک و
بلونهم بالحسنت و السیات لعلهم یرجعون ۱۶۸
ترجمه :

۱۶۷ - و (نیز بخاطر بیاور) هنگامی را که پروردگارت اعلام کرد تا
دامنه قیامت کسی را بر آنها مسلط خواهد ساخت که آنها را به طور مداوم
در عذاب سختی قرار دهد، زیرا پروردگارت مجازاتش سریع (در عین حال در
مقابل توبهکاران آمرزنده و مهربان است).
۱۶۸ - و آنها را در زمین به صورت گروههائی پراکنده ساختیم، گروهی از
آنها صالح و گروهی غیر آن هستند و آنها را به نیکیها و بدیها آزمودیم شاید
باز گردند.

تفسیر :

پراکندگی یهود

این آیات در حقیقت اشاره به قسمتی از کیفرهای دنیوی آن جمع از یهود است
که در برابر فرمانهای الهی قد علم کردند و حق و عدالت و درستی را به زیر پا
گذاوردند.

نخست می گوید: به خاطر بیاور زمانی که پروردگار تو اعلام داشت که براین
جمعیت گنهکار عده ای را مسلط می کند، که به طور مداوم تا دامنه قیامت

تفسیر نمونه جلد ۶ صفحه ۴۳۰

آنها را در ناراحتی و عذاب قرار دهند» (و اذ تاذن ربك لیبعثن علیهم الی یوم
القیامة من یسومهم سوء العذاب)
«تاذن» و «اذن» هر دو به معنی اعلام کردن است، و نیز به

معنی سوگند یاد کردن آمده است، در این صورت معنی آیه چنین می شود که خداوند سوگند یاد کرده است که تا دامنه قیامت چنین اشخاصی در ناراحتی و عذاب باشند.

از این آیه استفاده می شود که این گروه سرکش، هرگز روی آرامش کامل نخواهند دید، هر چند برای خود حکومت و دولتی تاسیس کنند، باز تحت فشار و ناراحتی مداوم خواهند بود، مگر اینکه برآستی، روش خود را تغییر دهند، و دست از ظلم و فساد بکشند.

و در پایان آیه اضافه می کند که پروردگار تو هم مجازاتش برای مستحقان، سریع است، و هم نسبت به خطاکاران توبهکار آمرزنده و مهربان. (ان ربک لسریع العقاب و انه لغفور رحیم)

و این جمله نشان می دهد که خداوند راه بازگشت را به روی آنان بازگذاشته، تا کسی گمان نبرد که سرنوشت اجباری تواءم با بدبختی و کیفر و مجازات برای آنها تعیین شده است.

در آیه بعد به پراکندگی یهود در جهان اشاره کرده میگوید: ما آنها را در زمین متفرق ساختیم و به گروههای مختلفی تقسیم شدند، بعضی از آنها صالح بودند به همین دلیل هنگامی که فرمان حق و دعوت پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) را شنیدند، ایمان آوردند، و جمعی دیگر چنین نبودند و حق را پشت سر انداختند و برای تامین زندگی مادی خود از هیچ کاری فروگذار نکردند (و قطعناهم فی الارض امما منهم الصالحون و منهم دون ذلک).

تفسیر نمونه جلد ۶ صفحه ۴۳۱

باز در این آیه، این حقیقت تجلی می کند که اسلام هیچگونه خصومتی با نژاد یهود ندارد و به عنوان پیروان یک مکتب و یا وابستگان به یک نژاد، آنها را محکوم نمی نماید بلکه مقیاس و معیار سنجش را اعمال آنها قرار میدهد.

سپس اضافه می کند ما آنها را با وسائل گوناگون، نیکیها و بدیها آزمودیم شاید بازگردند (و بلوناهم بالحسنات و السيئات لعلهم يرجعون)

گاهی آنها را تشویق کردیم و در رفاه و نعمت قرار دادیم، تا حس شکرگزاری در آنها برانگیخته شود و به سوی حق باز آیند، و گاهی به عکس آنها را در شدائد و سختیها و مصائب فرو بردیم، تا از مرکب غرور و خودپرستی و تکبر فرود آیند و به ناتوانی خویش پی برند، شاید بیدار شوند و به سوی خدا

بازگردند، و هدف در هر دو حال مساله تربیت و هدایت و بازگشت به سوی حق بوده است.

بنابراین حسنات هر گونه نعمت و رفاه و آسایشی را شامل می شود همانطور که سیئات هر گونه ناراحتی و شدت را فرا میگیرد، و محدود ساختن مفهوم این دو در دایره معینی هیچگونه دلیل ندارد.